

FEB richtlijnen rond het gebruik van genAI

Heeft studeren nog zin in tijden van generatieve AI? Het antwoord is: JA!

Hogere studies vat je niet louter aan voor het diploma maar dit komt voort uit een zekere intellectuele nieuwsgierigheid. Je komt naar de universiteit om te leren, je kennis en vaardigheden te vergroten en bovenal jezelf als persoon verder te ontplooien. Het is juist in het leerproces zelf – door actief te worstelen met moeilijke concepten, door argumenten te formuleren in je eigen woorden, door fouten te maken en daarvan te leren – dat je groeit als persoon en als professional. Je universitaire opleiding biedt je de kans om kritisch denken te ontwikkelen, complexe vraagstukken zelfstandig te analyseren en creatieve oplossingen te bedenken.

Het **verantwoord** gebruik van generatieve artificiële intelligentie (genAI) in de brede onderwijscontext is toegestaan, zowel voor lesgevers als studenten. Hoewel het gebruik is toegestaan betekent dit niet dat alles zomaar kan en mag. In wat volgt geven we een overzicht van hoe en op welke manier je genAI-tools wel kan en mag gebruiken en wanneer en hoe je deze genAI-tools beter niet gebruikt. In **artikel 78 van het [onderwijs- en examenreglement](#)** is ook opgenomen wat de gevolgen van onverantwoord en ongeoorloofd gebruik kunnen zijn. Wees er als student ook van bewust dat een opleiding streeft naar het aanleren van bepaalde competenties die getoetst worden met een examen en/of werkstuk. Op deze momenten moet je als student kunnen aantonen dat je deze competenties effectief beheerst. **Lesgevers kunnen dan ook striktere regels opleggen in functie van de te behalen competenties.**

Van elke UGent'er wordt voorbeeldgedrag verwacht binnen de kernpijlars:

- *Verantwoordelijkheid en onafhankelijk handelen:* je bent en blijft verantwoordelijk voor je eindproduct en dus ook voor wat je doet met de tools;
- *Eerlijkheid en transparantie:* je bent eerlijk en transparant over het gebruik van de tools;
- *Kritische houding:* je bent kritisch tegenover de output van de tools en je bent je bewust van mogelijke bias en controleert de bronnen;
- *Veilig en vertrouwelijk omgaan met informatie:* je uploadt geen confidentiële en vertrouwelijke data;
- *Ethisch en duurzaam gebruik:* je bent je bewust van de bredere ethische implicaties omtrent auteursrechten en intellectueel eigendomsrecht. Daarnaast stel je je eigen AI gebruik kritisch in vraag. Gebruik je genAI op een efficiënte en duurzame manier? Heb je voor deze doeleinden echt genAI nodig?

We rekenen er dan ook op dat wanneer je genAI-tools gebruikt tijdens je opleiding, dat je dit doet met een kritische ingesteldheid, zin voor verantwoordelijkheid en op een (wetenschappelijke) correcte en integere manier.

Indien je nog niet vertrouwd bent met wat genAI juist is, wat het kan en wat de limieten, risico's en ethische implicaties zijn, dan kan je op de volgende pagina meer informatie terugvinden: [Generatieve AI aan de UGent-onderwijs](#).

In de infosite '[Generatieve AI: van leren tot creëren](#)' leer je genAI verantwoord te gebruiken.

Binnen deze tekst maken we gebruik van enkele iconen:

	Informatieblok. Er wordt toegelicht wat er allemaal mogelijk is met het gebruik van (gen)AI-tools. Let op: het is niet omdat iets kan, dat het ook effectief mag.
	In deze rubriek staat wat wordt toegestaan , hoe genAI tools correct worden gebruikt.
	Opgelet! Je kunt genAI-tools gebruiken maar wees kritisch. De tools zijn niet altijd transparant of feilloos.
	In deze rubriek staat wat niet wordt toegestaan , niet correct gebruik van AI-tools is.

1. GenAI als studiemaatje

Tijdens je opleiding leer je heel wat nieuwe (complexe) concepten. Heb je een hoofdstuk van de les of topic minder goed begrepen? Je kan genAI tools gebruiken om **extra uitleg, op maat**, te krijgen. Daarnaast kun je **extra (varianten op) oefeningen** laten opstellen of een **stappenplan** voor het oplossen van oefeningen zodat je **vaardigheden nog beter onder de knie kunt krijgen**. Je kunt ook potentiële examenvragen laten generen om te testen of je de leerstof beheerst in aanloop naar de examens.

Je kan genAI tools gebruiken om extra uitleg over een topic te verkrijgen of om dit op een voor jou toegankelijke manier uit te werken.

Het is zeer belangrijk dat je **elk resultaat van AI tools kritisch benadert**. Het antwoord van een LLM model is **nooit 100% betrouwbaar**. De kans is groot dat het antwoord correct is maar niet altijd. Bij nieuwe, innovatieve, concepten is de kans groot dat het model hier nog onvoldoende kennis over heeft verzameld. Controleer dus zeker of dit klopt met wat in je cursus of vakliteratuur te vinden is. Verwacht ook niet het onmogelijke, een LLM is een taalmodel en geen rekenmodel.

Zonder toestemming van de auteur is het verboden om diens werk te **uploaden** als achtergrond informatie bij je prompt. Het is dus ook verboden lesmateriaal van de professor te uploaden zonder diens toestemming.

2. GenAI als ideeën verstreker

Even geen inspiratie voor het onderwerp van je nieuwe taak of heb je geen idee hoe je aan de gegeven opdracht moet beginnen? Je kan genAI gebruiken om samen op zoek te gaan naar een mogelijk onderwerp of om een plan van aanpak op te stellen. Ook de structuur of inhoud van een verslag kun je aftoetsen bij een genAI tool. Kortom voor heel wat **inspiratie of richting** kun je genAI gebruiken. Gebruik het echter wijs en niet voor alles.

Je kan met genAI tools **brainstormen** om:

- ideeën te verzamelen
- plan van aanpak of projectplanning op te stellen
- als sparringpartner om verschillende strategieën in overweging te nemen
- welke zaken relevant zijn om te rapporteren
- ...

Doe dit steeds met de kernpijlers in gedachten en stel jezelf de vraag: **heb ik hier echt genAI voor nodig.**

Het antwoord van een LLM kan zeer bondig of zeer uitgebreid zijn. **Wees kritisch** en zorg dat je nog steeds de opgelegde opdracht uitvoert en je beperkt tot wat gevraagd en relevant is. Let ook op met technieken toe te passen die je (nog) niet in de opleiding hebt geleerd.

Laat genAI je helpen maar gebruik genAI **niet om een opdracht in jouw plaats te maken**. Dit is plagiaat en je leert er zelf niks uit met het oog op de evaluatie. Je eigen competenties blijven nog steeds belangrijk.

3. GenAI bij het opzoeken van (wetenschappelijke) papers en ander (wetenschappelijk) bronnenmateriaal

Een genAI tool kan gebruikt worden als zoekmachine (vb. ChatGPT, Copilot, Claude, Gemini, Elicit,..) voor het opzoeken van (wetenschappelijk) bronnenmateriaal. Deze vormen dus een aanvulling op wat reeds gebruikt wordt (vb.: Web of Science, Google Scholar,...).

Je mag zoeken naar relevante referenties en bronmateriaal, maar je dient hierbij wel steeds **zelf** de **originele referentie of bron te raadplegen**. Je verwijst altijd naar de originele bron, die je dus ook effectief zelf hebt gelezen.

Wees **kritisch ten opzichte van de aangereikte bronnen**. Gebruik enkel bronnen die betrouwbaar en relevant zijn. Gebruik bij voorkeur wetenschappelijke onderbouwde literatuur. Samenvattingen van een genAI tool zijn niet altijd volledig en correct en kunnen ongenueanceerd zijn.

Wees je bewust dat genAI tools niet getraind zijn op de laatste informatie en ook **niet altijd de laatste informatie** kunnen raadplegen. Sommige bronnen zijn pas toegankelijk als je inlogt op de webpagina van de bron of zitten achter een paywall. Zo kun je dus belangrijke of relevante informatie missen.

Je mag **niet refereren** naar (door genAI gegenereerde) **onbestaande bronnen**, dit is een ernstige vorm van fraude.

Je mag de **output** van een genAI tool **niet zomaar overnemen en voorstellen alsof het je eigen werk is**. Als je AI-gegenereerde tekst, ideeën of analyses letterlijk of bijna letterlijk gebruikt zonder verwerking of bronvermelding, dan staat dit gelijk aan **plagiaat**.

4. GenAi gebruiken als programmeur en Excel wizard

Je kan genAI gebruiken om je te helpen programmeren of om efficiënte Excel formules te helpen opstellen. Doe dit echter niet in de opleidingsonderdelen waar leren programmeren of leren met Excel werken de doelstellingen/eindcompetenties zijn. Je eigen vaardigheid zal getest worden waarbij je in een context geëvalueerd zal worden zonder het gebruik van genAI tools.

Je kan met genAI **code helpen genereren** om deze vervolgens kritisch te evalueren en uit te voeren in dataverwerkingssoftware zoals R, Python of equivalenten. Zorg dat je de code zelf begrijpt, zodat je ook het resultaat kunt interpreteren.

Je kan met genAI **code helpen verbeteren** als er fouten in zitten die je zelf niet krijgt opgelost. Zorg ervoor dat je zelf ook weet waar je code is aangepast en waarom deze aanpassing je probleem oplost.

Neem de gegenereerde code en/of formules niet zomaar over. **Zorg dat je deze code begrijpt, zo kan je ook het eindresultaat beter interpreteren.** Je zal ook zelf code moeten kunnen schrijven of met Excel aan de slag moeten gaan zonder hulpmiddelen als deze als eindcompetentie geëvalueerd worden.

Je mag **geen vertrouwelijke gegevens invoeren** in AI-tools (cf. gegevensprivacy, intellectual property). AI tools zijn niet altijd transparant over wat er gebeurt met informatie en data die worden ingegeven door de gebruiker. Je zou datasets kunnen generaliseren in termen van variabelen, datatypes en -formaten, etc om zo een test-analyse uit te voeren met genAI maar dit is nog steeds riskant en weinig betrouwbaar.

Je mag door **genAI gegenereerde data(sets) niet gebruiken** als echte data, dit is een vorm van fraude.

5. GenAI gebruiken als ontwerper

Met behulp van AI tools kan je op een eenvoudige manier content creëren die je werk versterkt. Vind je online niet meteen een bruikbare of passende afbeelding dan kan AI een oplossing bieden. Maar ook vragen voor een bevraging of quiz, slides, posters, ... behoren tot de mogelijkheden. Sta echter ook stil bij de kost van genAI vooraleer je alles laat maken.

Je kan met genAI **passende content** laten genereren.

Wees kritisch. **Controleer** de gemaakte content op fouten en inconsistenties. Verlies je niet in het creëren van het perfecte plaatje. Deze modellen zijn niet perfect. Hoe realistischer je het wil, des te meer imperfecties je zal krijgen. In het kader van verantwoord en duurzaam gebruik doe je geen eindeloze pogingen iets te creëren.

Laad geen voorbeelden op in een genAI model **als je geen toestemming hebt** van de betrokken partijen. Dit is een schending van de **auteursrechten en/of portretrechten** wanneer je dit wel doet.

6. GenAI gebruik bij het analyseren en visualiseren van data

Je dient zélf te kunnen inschatten welke analyses en visualisaties het meest geschikt zijn voor een bepaalde dataset en in functie van de te beantwoorden vragen. Een (genAI) tool kan data genereren, analyseren en visualiseren, maar er gelden enkele belangrijke aandachtspunten en restricties.

Je kan met genAI **brainstormen** naar de beste aanpak om met je data aan de slag te gaan.

Je kan AI tools gebruiken om consistente datavisualisaties te genereren.

Je mag AI gebruiken om interviews **te transcriberen** echter enkel **op voorwaarde** dat de **volledige privacy** van de deelnemers **gewaarborgd wordt**. Zowel het stemgeluid als wat er verteld wordt moet beschermd zijn. Op de UGent servers kun je hier een lokale versie van [Whisper](#) voor gebruiken.

Je mag **geen vertrouwelijke gegevens invoeren** in AI-tools (cf. gegevensprivacy, intellectual property). AI tools zijn niet altijd transparant over wat er gebeurt met informatie en data die worden ingegeven door de gebruiker. Je zou datasets kunnen generaliseren in termen van variabelen, datatypes en -formaten, etc om zo een test-analyse uit te voeren met genAI maar dit is nog steeds riskant en weinig betrouwbaar. Ook interviewtranscripts vallen hieronder.

Je mag door **genAI gegenereerde data(sets) niet gebruiken** als echte data, dit is een vorm van fraude.

7. GenAI bij het aanwenden van schriftelijke taalvaardigheden

Je wordt geacht doorheen je opleiding schriftelijke (wetenschappelijke) taalvaardigheden verder uit te breiden. Taalvaardigheid blijft belangrijk om zelf snel teksten te kunnen schrijven of te corrigeren maar genAI kan wel hulp bieden. Je kan teksten genereren, taalkundig verbeteren, vertalen, samenvatten, parafraseren,

Je mag **taalfouten opsporen en verbeteren** (spelling, grammatica) in de tekst die je zelf geschreven hebt.

Je mag inspiratie vragen om zinnen die je zelf geschreven hebt te **herformuleren**.

Je mag zinnen die je zelf geschreven hebt, helpen **vertalen** (bv. van Nederlands naar Engels). Lees kritisch na.

Door genAI gegenereerde teksten worden niet beschouwd als een betrouwbare bron en kunnen niet worden overgenomen zonder **grondige kritische reflectie** van de inhoud. Je dient dus voor elke AI-output kritisch na te gaan of je de tekst zelf ook volledig begrijpt (bv. woordgebruik, zinsbouw, ...) en of je volledig achter de tekst kan staan zoals die herschreven is. Als auteur ben je zelf verantwoordelijk voor de inhoud van de tekst die je indient.

Je mag door AI gegenereerde teksten **niet** zomaar **indienen als je eigen tekst**, dit is een vorm van plagiaat. Het eigen aandeel in de tekst moet substantieel groot zijn.

Gebruik geen genAI voor hele simpele zaken, vertrouw op je eigen vaardigheden. Exceptioneel woordgebruik kan tot argwaan leiden.

8. GenAI in het kader van mondelinge taalvaardigheden

Een genAI kan je ondersteunen bij het voorbereiden van je mondelinge presentaties of projectverdedigingen door tips & tricks aan te bieden voor de pitch en de verdediging. Een genAI kan je dus zien als een sparring partner of virtuele medestudent.

Je kan **tips & tricks** laten genereren om je te inspireren bij het maken van de pitch of presentatie.

Je kan **sterk ondersteunend materiaal**, zoals afbeeldingen, laten genereren die echt bij je verhaal passen en je verhaal versterken.

Je kan een lijst met **mogelijke vragen** genereren om je voor te bereiden op een kritische vragenronde van de lesgever of medestudenten.

Je kan **moeilijke begrippen of concepten** helpen uitleggen op een heldere manier voor een breder publiek.

De inhoudelijke kwaliteit van de samenvatting/slides die door AI-tools kunnen worden gegenereerd is onvoldoende om te gebruiken voor de pitch of presentatie. Bovendien is het erg moeilijk om deze overtuigend te brengen als je de presentatie niet zelf hebt gemaakt. Om je verhaal kwaliteitsvol te kunnen brengen, werk je deze dus best zelf uit.